

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ile 99'uncu maddeleri uyarınca, Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 25.08.2025

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

Türkiye genelinde yeniden yayılmaya başlayan şap hastalığı salgını, hayvancılıkla geçimini sağlayan üreticileri ciddi ekonomik kayıplarla karşı karşıya bırakmaktadır. Salgının yayılımı nedeniyle birçok ilde hayvan pazarları kapatılmış, hayvan hareketleri kısıtlanmış, üreticilerin borçlarını ödeyememesi ve geçim sıkıntısı yaşaması yaygınlaşmıştır. Özellikle hayvancılığın yoğun yapıldığı Erzurum ve çevresinde üreticilerin yaşadığı mağduriyetler hem ekonomik hem sosyal boyutlarıyla kaygı verici düzeye ulaşmıştır.

Bakanlığınız daha önce yaptığı açıklamalarda, şap hastalığıyla mücadelede önemli mesafe katıldığını ve 2024 yılı itibarıyla “%80 oranında azalma sağlandığını” ifade etmiştir. Ancak 2025 yılı itibarıyla salgının yeniden artış göstermesi, alınan tedbirlerin yetersizliğini; aşı temini, dağıtımı ve saha uygulamalarında ciddi sorunlar yaşandığını ortaya koymaktadır.

Erzurum'un Çat ilçesinde üreticilerden gelen yoğun şikâyetler, mevcut durumun aciliyetini gözler önüne sermektedir:

- İlçede kullanılan Draksin aşısı uygulamalarında personel yetersizliği nedeniyle aşılama oranı %20'de kalmıştır.
- Aşılması yapılmış ve 21 günlük karantina süresi dolmuş hayvanlarda dahi sevk yasağı devam etmektedir. Bu durum üreticinin hayvanını satamamasına, borçlarını ödeyememesine ve ciddi maddi sıkıntılara neden olmaktadır.
- Çat, Tekman ve Aşkale ilçelerinde şap vakalarının bulunmadığı Tarım İl Müdürlüğü tarafından da ifade edilmesine rağmen sevk yasağının devam etmesi üreticiler tarafından “keyfi bir uygulama” olarak görülmektedir.
- Üreticiler, sevklerin veteriner kontrolünde yapılmasını talep etmektedir.
- Ayrıca hayvan küpeleme işlemlerindeki eksiklikler nedeniyle kontrol noktalarında çiftçiler mağduriyet yaşamaktadır.
-

Bu tablo, yalnızca hastalıkla mücadelede değil, aynı zamanda tarımsal destek, lojistik ve yerel koordinasyonda da ciddi sorunlar bulunduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda;

1. 2025 yılı içerisinde şap hastalığı nedeniyle kaç ilde ve kaç ilçede karantina uygulaması yapılmıştır? Bu karantinalar ne kadar süreyle devam etmiştir?
2. Erzurum'da tespit edilen şap vakalarının ilçe bazlı dağılımı nedir? Çat, Tekman ve Aşkale ilçelerinde resmi olarak şap vakası tespit edilmiş midir?
3. SAT-1 başta olmak üzere şap virüsünün farklı serotiplerine karşı kaç doz aşı temin edilmiştir? Bu aşılarda illere göre dağılımı ve uygulama oranı nedir?
4. Erzurum'da şapla mücadele için ek aşı sevkıyatları yapılmış mıdır? Yapıldıysa hangi tarihlerde ve kaç doz gönderilmiştir?
5. Çat ilçesinde olduğu gibi, aşılamanın personel yetersizliği nedeniyle yavaş ilerlediği yönündeki şikâyetler doğru mudur? Bakanlığınız bu sorunu çözmek için ek personel veya mobil ekip görevlendirmiş midir?
6. Aşılması tamamlanmış ve karantina süresi dolmuş hayvanlarda dahi sevk yasağının devam etmesinin gerekçesi nedir? Üreticilerin bu süreçte mağduriyet yaşamaması için hangi adımlar atılacaktır?
7. Hayvan pazarlarının kapatılması nedeniyle mağduriyet yaşayan üreticilerin gelir kayıplarının telafisi için Bakanlığınızın bir destek planı bulunmakta mıdır? Bu kapsamda hibe, kredi erteleme, yem desteği veya sigorta ödeme kolaylığı gibi özel mekanizmalar öngörülmekte midir?
8. Hayvan küpeleme işlemlerindeki eksikliklerin giderilmesi için Bakanlığınızın özel bir çalışması var mıdır? Bu sorun ne zaman çözülecektir?
9. Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü'ne (WOAH) bildirilen şap vakaları kapsamında Türkiye hangi uluslararası önlemleri almıştır?
10. Hayvan hareketleri ve nakillerinin kontrolünde dijital izlenebilirlik sistemleri (e-küpe, elektronik nakil belgesi, dijital denetim) ne ölçüde kullanılmaktadır? Bu sistemlerin etkinliğini artırmaya yönelik yeni bir eylem planınız var mıdır?
11. Şap salgınlarıyla mücadelede üniversiteler, veteriner hekim odaları ve üretici birlikleri ile ortak bir işbirliği mekanizması kurulmakta mıdır? Kurulmuyorsa neden?
12. Sınır aşan hayvan hareketleri ve kaçak hayvan ticaretinin şap hastalığının yeniden yayılmasında oynadığı rol nedir? Bu konuda Bakanlığınızın aldığı özel önlemler nelerdir?
13. Erzurum ve çevresindeki üreticilerin kayıplarına ilişkin bugüne kadar bir ekonomik etki analizi yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?